

SPOROČILO ZA JAVNOST

URBANIZACIJA NAJBOLJŠIH ZEMLJIŠČ OGROŽA SLOVENSKO KMETIJSTVO

Ljubljana, 18. maj – »Videti je, da v Sloveniji lahko gradimo, kjerkoli želimo. Pozidujemo najboljša kmetijska zemljišča, saj tla oziroma zemljišče za nas niso nobena vrednota,« je v svoji razpravi na forumu o prihodnosti slovenskega kmetijstva opozoril dr. Borut Vrščaj iz Kmetijskega inštituta Slovenije. Anamarija Slabe iz Inštituta za trajnostni razvoj pa je poudarila, da bi si morali v Sloveniji odgovoriti na dve vprašanji: »V kolikšni meri slovensko kmetijstvo zadovoljuje potrebe slovenske družbe in v kolikšni meri je naša družba zainteresirana za kmetijstvo?« Forum z naslovom **Prihodnost kmetijstva in hrane v Sloveniji** je danes v Ljubljani v okviru projekta **Plan B za Slovenijo, pobuda za trajnostni razvoj**, pripravila Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj.

Dr. Borut Vrščaj je poudaril, da je zemljišče trajna naravna dobrina oziroma najdragocenejši naravni vir, zato bi morala država poskrbeti za njegovo varovanje. V Sloveniji pa z zemljišči ne upravljamo, temveč jih po njegovih besedah »dobesedno konzumiramo, ker ne vidimo dlje od nakupovalnih polic.«

Da je urbanizacija najboljših kmetijskih zemljišč velik problem je izpostavila tudi dr. Marina Pintar iz Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani. Poleg tega je v Sloveniji od vseh kmetijskih zemljišč le 8,8% takšnih, na katerih pridelujemo hrano. »Zato je nujno skrbno načrtovanje prostorskega razvoja in temeljit premislek o tem, kaj storiti s kmetijskimi zemljišči,« je dejala. Hkrati je poudarila pomen namakanja za količinsko in kakovostno stalno oskrbo s kmetijskimi pridelki, saj se večina zemljišč za pridelavo hrane nahaja na ravninskih delih, kjer je pogosta suša. Po njenih besedah se tako kmetijstvo v Sloveniji pogaja za dva naravna vira: zemljišča in vodo.

»Hrana znova pridobiva na pomenu in postaja izrazito strateška dobrina, zato bi morala Slovenija več vložiti v promocijo svojih kakovostnih kmetijskih proizvodov in v graditev lastnih blagovnih znamk,« je poudarila mag. Mateja Kovač iz Urada za makroekonomske analize in razvoj. Opozorila je, da se konkurenčnost slovenskih kmetijskih proizvodov slabša – najslabše se z vidika konkurenčnosti slovensko kmetijstvo po njenih besedah odreže pri jajcih, mlečnih izdelkih in zelenjavi. Prav slednja je problematična tudi iz vidika samooskrbnosti, saj sami pridelamo le 40% vse zelenjave in v tem segmentu močno zaostajamo za Evropsko unijo.

Janita Kolmanič iz podjetja Geaprodukt je v povezavi s problemom samooskrbe predstavila njihov projekt »Uživajmo lokalno, uživajmo slovensko«, s katerim želijo povečati delež lokalno pridelanega sadja in zelenjave v svoji ponudbi. »Najbolj enostavno je sadje in zelenjavo uvoziti. Mi pa si želimo, da bi lahko delovali drugače,« je dejala Kolmaničeva. V podjetju so si za cilj zastavili 35-odstotni delež lokalnih proizvodov v svoji ponudbi.

»Kmet oziroma prebivalec podeželja je ključen dejavnik v ekološkem krogu. Kmet naj bo upravljalec podeželja,« je v svoji razpravi poudaril Andrej Medved iz Društva za opazovanje in preučevanje ptic

Slovenije. Ob tem je dodal, da v društvu podpirajo prizadevanja za upoštevanje smernic varstva narave pri načrtovanju razvoja kmetijstva.

Dr. Jože Verbič iz Kmetijskega inštituta Slovenije je na forumu predstavil koncept ekoučinkovitosti, ki pomeni želeno raven pridelave in priraje z manjšimi vložki in manjšimi izgubami v okolje ob hkratnem zagotavljanju pridelovalnega potenciala prihodnjim rodovom. Vir zelo slabe ekoučinkovitosti je po njegovih besedah specializacija živinoreje in poljedelstva, rešitev pa vidi v izvedbi celovitega kmetijstva. »Razvoj kmetijstva mora upoštevati ekoučinkovitost in skladnost z naravnimi danostmi. Bolj kot vprašanje ekstenzivnosti ali intenzivnosti je pomembno vprašanje učinkovitosti v smislu rabe naravnih virov,« je poudaril dr. Vebič.

O težavah ekokmetijstva v Sloveniji je kot zadnja razpravljalka govorila Anamarija Slabe iz Inštituta za trajnostni razvoj. »Kljub temu, da promet na trgu ekoživil v Sloveniji raste, se je rast števila eko kmetij ustavila, število hektarjev eko zemljišč pa celo upada,« je opozorila. Po njenih besedah je težava med drugim tudi tu, da slovenskim eko kmetom primanjkuje znanja, organiziranosti in povezovanja. Premalo znanja je tudi pri strokovnjakih,« je dejala Slabetova in dodala, da Slovenijo čaka veliko dela, saj »do zdaj ni bilo za razvoj ekološkega kmetijstva skoraj nič načrtno narejenega.«

Spletna stran Plana B za Slovenijo: www.planbzaslovenijo.si

KONTAKT: Karmen Kogoj Ogris, 01 439 71 00, karmen@umanotera.org